

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ТҮҮХ, УГСААТНЫ ЗҮЙН ХҮРЭЭЛЭНГИЙН 2021 ОНЫ САНХҮҮГИЙН
ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН АУДИТЫН ТАЙЛАН

АУДИТЫН КОД: АХГ-2022/60/НА-СТА-ТШЗ

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу.

Аудитын хоёрдугаар газрын захирал, тэргүүлэх
аудитор Ц.Наранчимэг
Утас: 261663 Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn
Аудитын менежер: Б.Сэржмядаг
Утас: 261885 Цахим хаяг: serjmyadagb@audit.gov.mn
Аудит: Ч.Дашдаваа
Утас: 261628 Цахим хаяг: dashdavaach@audit.gov.mn
Аудитыг гэрээгээр гүйцэтгэсэн “Уваа уул” аудит ХХК
Захирал: Ч.Мөнхтуяа
Утас: 99108763 Цахим хаяг: uwaauul.audit@gmail.com

Улаанбаатар хот
2022 он

Агуулга

1. Аудитын гэрчилгээ	3
2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	6
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	8
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	9
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	11
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	13
3.Аудитын тайлан.....	14
3.1 Ерөнхий зүйл.....	14
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	14
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	15
3.4 Материаллаг байдал	15
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	15
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	16
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг.....	17
3.8 Аудитын гол асуудал	18
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	18
3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	18
3.10 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	18
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	19
4. Аудитын илрүүлэлт	20
4.2 Төлбөрийн акт	20
4.3 Албан шаардлага	20
4.4 Зөвлөмж.....	21
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	23

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
БШУС	Боловсрол шинжлэх ухааны сайд
ЗГ	Засгийн газар
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ШУА	Шинжлэх ухааны академи

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

ТҮҮХ, УГСААТНЫ ЗҮЙН
ХҮРЭЭЛЭНГИЙН ЗАХИРАЛ
Ц.ЦЭРЭНДОРЖ ТАНАА

2022.02.23 № 07/247
танай _____-ны № _____-г

Аудитын санал дүгнэлт

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэнгийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэнгийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч байгууллагаас хараат бус, аудиторовын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар нийт 215,442.7 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрч тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс давсан нь дангаараа буюу эсвэл нийтээрээ санхүүгийн тайланд материаллаг боловч өргөн тархаагүй, санхүүгийн тайлангийн "үнэн зөв байх", "иж бүрэн байх", "эрх ба үүрэг" гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	184,717,119.63	275,661,547.02
33	АВЛАГА	60,459,304.16	76,901,169.35
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	19,473,304.16	48,936,193.57
33500	Бусад авлага	40,986,000.00	27,964,975.78
33510	Байгууллагаас авах авлага	40,986,000.00	27,964,975.78
34	УРЬДЧИЛГАА	-	40,985,000.00
34600	Урьдчилж гарсан зардал	-	40,985,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	124,257,815.47	157,775,377.67
35400	Хангамжийн материал	124,257,815.47	157,775,377.67
35410	Бичиг хэргийн материал	6,494,785.00	6,981,355.00
35420	Аж ахуйн материал	61,310,349.46	65,199,574.46
35440	Түлш, шатах тослох материал	3,904,000.00	11,916,900.00
35470	Бусад хангамжийн материал	52,548,681.01	73,677,548.21
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,948,655,541.81	1,836,520,577.00
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,948,655,541.81	1,836,520,577.00
39200	Биет хөрөнгө	1,869,058,797.27	1,757,204,221.41
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,754,870,320.04	1,754,870,320.04
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(93,593,083.68)	(163,787,896.44)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	16,798,860.00	16,798,860.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(3,733,080.00)	(6,532,890.00)
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	84,759,440.66	84,759,440.66
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(30,890,792.28)	(53,966,411.43)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	24,508,181.21	24,508,181.21
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(11,832,550.27)	(16,324,055.98)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	50,477,530.99	50,477,530.99
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(19,720,690.40)	(31,057,518.64)
39217	Ном	97,414,661.00	97,458,661.00
39300	Биет бус хөрөнгө	79,596,744.54	79,316,355.59
39301	Програм хангамж	873,249.91	873,249.91
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(289,305.37)	(569,694.32)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	79,012,800.00	79,012,800.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	2,133,372,661.44	2,112,182,124.02
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	19,473,304.16	48,936,193.57
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	19,473,304.16	48,936,193.57
41400	Урьдчилж орсон орлого	19,473,304.16	48,936,193.57
41440	Бусад урьдчилж орсон орлого	19,473,304.16	48,936,193.57
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	2,113,899,357.28	2,063,245,930.45
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,113,899,357.28	2,063,245,930.45
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,058,673,782.15	2,058,673,782.15
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	55,225,575.13	4,572,148.30
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	113,668,459.79	55,225,575.13
51220	Тайлант үеийн үр дүн	(58,442,884.66)	(50,653,426.83)
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	2,133,372,661.44	2,112,182,124.02

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,313,780,252.90	1,214,520,717.61
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	22,939,426.66	174,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	22,939,426.66	174,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	11,032,366.66	0.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	11,032,366.66	0.00
120009	Бусад орлого	0.00	174,000.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	11,907,060.00	0.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,290,840,826.24	1,214,346,717.61
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,076,515,300.00	1,037,209,500.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,076,515,300.00	1,037,209,500.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	214,325,526.24	177,137,217.61
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	56,156,695.84	148,607,110.59
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	158,168,830.40	28,530,107.02
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,372,223,137.56	1,265,174,144.44
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,372,223,137.56	1,265,174,144.44
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,334,190,919.08	1,255,947,754.86
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	827,696,506.00	795,309,822.67
210101	Үндсэн цалин	604,658,197.00	536,576,814.82
210102	Нэмэгдэл	158,704,349.37	191,332,756.85
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	57,413,959.63	59,433,133.00
210104	Урамшуулал	630,000.00	342,118.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	6,290,000.00	7,625,000.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	102,034,326.57	98,470,118.43
210201	Тэтгэврийн даатгал	71,802,579.04	71,349,046.05
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,683,561.07	8,054,649.47
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	6,126,686.89	5,895,664.71
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,487,284.75	1,492,527.61
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	14,934,214.82	11,678,230.59
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	39,641,675.67	37,056,545.37
210301	Гэрэл, цахилгаан	22,382,404.95	19,129,168.00
210302	Түлш, халаалт	13,571,902.51	14,760,913.37
210303	Цэвэр, бохир ус	3,687,368.21	3,166,464.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	26,602,455.40	4,228,129.19
210401	Бичиг хэрэг	2,648,625.00	461,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	20,614,100.00	563,500.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,779,000.00	500,629.19
210404	Ном, хэвлэл	180,730.40	688,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,380,000.00	2,015,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	634,862.00	7,340,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	9,250.00	220,000.00
210604	Урсгал засвар	625,612.00	7,120,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	8,505,250.00	3,662,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	8,505,250.00	3,662,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	136,644,584.84	96,215,575.59
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	133,106,425.84	92,247,973.59
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	2,500,000.00	2,500,000.00

Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэнгийн 2021 оны
санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210803	Даатгалын үйлчилгээ	400,000.00	400,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	195,455.00	220,000.00
210807	Газрын төлбөр	442,704.00	847,602.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	192,431,258.60	213,665,563.61
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	72,709,257.16	96,566,598.80
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	540,574.00	4,920,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	119,181,427.44	112,178,964.81
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	38,032,218.48	9,226,389.58
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	22,729,851.00	0.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	19,329,851.00	0.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,400,000.00	0.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	15,302,367.48	9,226,389.58
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	15,302,327.48	8,602,916.38
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	40.00	623,473.20
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	(58,442,884.66)	(50,653,426.83)
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	(58,442,884.66)	(50,653,426.83)

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээн ий нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,058,673,782.15	-	113,668,459.79	2,172,342,241.94
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,058,673,782.15	-	113,668,459.79	2,172,342,241.94
5	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	(58,442,884.66)	(58,442,884.66)
6	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,058,673,782.15	-	55,225,575.13	2,113,899,357.28
8	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
9	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,058,673,782.15	-	55,225,575.13	2,113,899,357.28
12	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	(50,653,426.83)	(50,653,426.83)
13	2021 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	2,058,673,782.15	-	4,572,148.30	2,063,245,930.45

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,355,017,714.40	1,263,456,911.18
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	0.00	174,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	0.00	174,000.00
120009	Бусад орлого	0.00	174,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,355,017,714.40	1,263,282,911.18
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,076,515,300.00	1,037,209,500.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,076,515,300.00	1,037,209,500.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	278,502,414.40	226,073,411.18
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	120,333,584.00	197,543,304.16
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	158,168,830.40	28,530,107.02
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,320,861,734.40	1,263,412,911.18
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,320,861,734.40	1,263,412,911.18
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,263,356,211.76	1,205,250,328.03
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	827,696,506.00	820,509,822.67
210101	Үндсэн цалин	604,658,197.00	552,326,814.82
210102	Нэмэгдэл	158,704,349.37	191,332,756.85
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	57,413,959.63	59,433,133.00
210104	Урамшуулал	630,000.00	342,118.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	6,290,000.00	17,075,000.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	100,679,399.85	98,878,594.21
210201	Тэтгэврийн даатгал	70,447,652.32	71,757,521.83
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,683,561.07	8,054,649.47
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	6,126,686.89	5,895,664.71
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,487,284.75	1,492,527.61
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	14,934,214.82	11,678,230.59
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	39,641,675.67	37,056,545.37
210301	Гэрэл, цахилгаан	22,382,404.95	19,129,168.00
210302	Түлш, халаалт	13,571,902.51	14,760,913.37
210303	Цэвэр, бохир ус	3,687,368.21	3,166,464.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	64,755,810.40	54,689,160.19
210401	Бичиг хэрэг	2,882,980.00	3,554,631.00
210402	Тээвэр, шатахуун	15,520,100.00	10,617,900.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,779,000.00	500,629.19
210404	Ном, хэвлэл	40,473,730.40	37,051,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,800,000.00	2,015,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,300,000.00	950,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	18,193,671.00	13,037,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	9,063,651.00	1,640,000.00
210604	Урсгал засвар	9,130,020.00	11,397,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	8,505,250.00	19,447,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	8,505,250.00	19,447,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	160,511,459.84	155,019,805.59
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	156,973,300.84	151,052,203.59
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	2,500,000.00	2,500,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	400,000.00	400,000.00

Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэнгийн 2021 оны
санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	195,455.00	198,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	0.00	22,000.00
210807	Газрын төлбөр	442,704.00	847,602.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	43,372,439.00	6,612,400.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	37,222,439.00	1,282,400.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,150,000.00	5,330,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	57,505,522.64	58,162,583.15
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	22,729,851.00	0.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	19,329,851.00	0.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,400,000.00	0.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	34,775,671.64	58,162,583.15
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	15,302,327.48	8,602,916.38
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	19,473,344.16	49,559,666.77
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	34,155,980.00	44,000.00
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	34,155,980.00	44,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	34,155,980.00	44,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	34,155,980.00	44,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	34,155,980.00	44,000.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	(34,155,980.00)	(44,000.00)
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	0.00	0.00
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	0.00
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	0.00

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,037,209,500.00	1,028,606,583.62	8,602,916.38	99.2
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,037,209,500.00	1,028,606,583.62	8,602,916.38	99.2
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,037,209,500.00	1,028,606,583.62	8,602,916.38	99.2
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	779,131,400.00	779,129,228.85	2,171.15	100.0
Үндсэн цалин	540,443,700.00	528,021,221.00	12,422,479.00	97.7
Нэмэгдэл	173,361,300.00	191,332,756.85	(17,971,456.85)	110.3
Унаа хоолны хөнгөлөлт	65,326,400.00	59,433,133.00	5,893,267.00	91.0
Урамшуулал	0	342,118.00	(342,118.00)	
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	105,182,800.00	98,878,594.21	6,304,205.79	94.0
Тэтгэврийн даатгал	74,017,500.00	71,757,521.83	2,259,978.17	96.9
Тэтгэмжийн даатгал	7,791,300.00	8,054,649.47	(263,349.47)	103.3
ҮОМШӨ-ний даатгал	6,233,100.00	5,895,664.71	337,435.29	94.6
Ажилгүйдлийн даатгал	1,558,300.00	1,492,527.61	65,772.39	95.8
Эрүүл мэндийн даатгал	15,582,600.00	11,678,230.59	3,904,369.41	74.5
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	39,136,900.00	37,056,545.37	2,080,354.63	94.7
Гэрэл, цахилгаан	24,849,900.00	19,129,168.00	5,720,732.00	77.0
Түлш, халаалт	12,519,000.00	14,760,913.37	(2,241,913.37)	117.9
Цэвэр, бохир ус	1,768,000.00	3,166,464.00	(1,398,464.00)	179.1
Хангамж, бараа материалын зардал	36,847,900.00	36,837,613.19	10,286.81	99.9
Бичиг хэрэг	1,868,300.00	2,709,870.00	(841,570.00)	145.0
Тээвэр, шатахуун	672,400.00	672,400.00	0.00	100.0
Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,512,200.00	500,629.19	1,011,570.81	33.1
Ном, хэвлэл	30,000,000.00	29,989,714.00	10,286.00	99.9
Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,145,000.00	2,015,000.00	130,000.00	93.9
Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	650,000.00	950,000.00	(300,000.00)	146.1
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	13,037,000.00	13,037,000.00	0.00	100.0
Багаж, техник, хэрэгсэл	1,640,000.00	1,640,000.00	0.00	100.0
Урсгал засвар	11,397,000.00	11,397,000.00	0.00	100.0
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	58,543,500.00	58,337,602.00	205,898.00	99.6
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	54,370,000.00	54,370,000.00	0.00	100.0
Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	2,500,000.00	2,500,000.00	0.00	100.0
Даатгалын үйлчилгээ	400,000.00	400,000.00	0.00	100.0
Тээврийн хэрэгслийн татвар	200,000.00	198,000.00	2,000.00	99.0
Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	22,000.00	22,000.00	0.00	100.0
Газрын төлбөр	1,051,500.00	847,602.00	203,898.00	80.6
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,330,000.00	5,330,000.00	0.00	100.0

Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэнгийн 2021 оны
санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,330,000.00	5,330,000.00	0.00	100.0
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,037,209,500.00	1,028,606,583.62	8,602,916.38	100.0
УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,037,209,500.00	1,028,606,583.62	8,602,916.38	100.0
Улсын төсвөөс санхүүжих	1,037,209,500.00	1,028,606,583.62	8,602,916.38	100.0
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	0.00	0.00	
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	0.00	0.00	
БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1	0.00	100.0
Төсвийн байгууллага	1	1	0.00	100.0
АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	54	54	0.00	100.0
Удирдах ажилтан	1	1	0.00	100.0
Гүйцэтгэх ажилтан	41	41	0.00	100.0
Үйлчлэх ажилтан	12	12	0.00	100.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН		226,247,411.18
УРСГАЛ ЗАРДАЛ		226,247,411.18
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		176,687,744.41
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		41,380,593.82
Үндсэн цалин		24,305,593.82
Гэрээт ажлын хөлс		17,075,000.00
Хангамж, бараа материалын зардал		17,895,547.00
Бичиг хэрэг		844,761.00
Тээвэр, шатахуун		9,945,500.00
Ном, хэвлэл		7,105,286.00
Томилолт, зочны зардал		19,447,000.00
Дотоод албан томилолт		19,447,000.00
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		96,682,203.59
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		96,682,203.59
Бараа үйлчилгээний бусад зардал		1,282,400.00
Бараа үйлчилгээний бусад зардал		1,282,400.00
Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг		49,559,666.77
Нэмэлт санхүүжилтийн төвлөрүүлэх шилжүүлэг		49,559,666.77
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР		226,247,411.18
Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		226,247,411.18
Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		140,043,304.16
Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		86,030,107.02

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана гэж заасны дагуу Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэнгийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч байгууллагад Үндсэн хөрөнгийн бүртгэл хөтлөлт, бараа материалын үлдэгдэл, худалдан авалтуудтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг 2022 оны 01 дүгээр сарын 25-наас 2022 оны 02 дугаар сарын 25-ны хооронд “Уваа уул аудит” ХХК-ийн аудитор Б.Буяндэлгэр, аудиторын туслах Э.Номинчулуун, Г.Сампилмаа нар гүйцэтгэж, чанарын хяналтыг захирал Ч.Мөнхтуяа хэрэгжүүлсэн.

Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэн нь 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг “Уваа Уул Аудит” ХХК-д 2022 оны 01 дүгээр сарын 24-ны өдрийн 1/09 дүгээр бүхий албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэнгийн үйл ажиллагааны эрхэм зорилго нь “Монгол үндэстний оршин тогтнох аюулгүй байдлын дархлааг хамгаалж хөгжүүлэх, ард түмнийг соён гэгээрүүлж, дэлхийн түвшинд өрсөлдөх мэргэжилтнүүд бүрдүүлж, шударга, ил тод, бүтээлч үнэ цэнээ хадгалж, хүн төрөлхтний соёл иргэншлийн өмнө хүлээсэн үүргээ гүйцэтгэж, Монголын соёлыг хадгалах, хамгаалах, судлах, түгээх, өвлүүлэх”-д оршино.

Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэн нь Монголын түүхийн бүхий л үеийн суурь судалгааг онолын түвшинд судлах, түүх угсаатны судлал антропологийн цогц судалгаа хийх, сурталчлах, биет болон биет бус өвийн судлах, хадгалах хамгаалах чиг үүрэгтэй үйл ажиллагаа явуулдаг БШУС-ын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллага юм.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрдөх хууль, тогтоомж, бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- “Нийгмийн даатгалын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай” хууль
- Засгийн газрын 2021 оны 43 дугаар тогтоол “Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай”
- ЗГ-ын 2021 оны 124 дүгээр тогтоол “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагааны журмыг сонгоход баримтлах босго үнэ шинэчлэн батлах тухай”
- Сангийн сайдын 2021 оны 190 дүгээр “Тушаалын хавсралт шинэчлэн батлах тухай” тушаалын хавсралт “Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар”

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа БШУС-ын 2021 оны бодлогын баримт бичиг, журам батлах тухай А/26 дугаар тушаалаар баталсан сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагад мөрдөгдөх нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Дотоод аудитын нэгж байхгүй бөгөөд тайлант хугацаанд Боловсрол, шинжлэх ухааны яамны Хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ дотоод аудитын газраас шалгалт хийгдээгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэнгийн 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Мөн төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төсвийн тухай хуулийн 54.5-д заасны дагуу бүрэлдэхүүн хэсгээр иж бүрэн бэлтгэж ирүүлсэн байна.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлыг 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан, суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2020 оны Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 1,372,223.1 мянган төгрөгөөс 1 хувиар буюу 13,722.2 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Төлөвлөх үе шатанд материаллаг байдлыг 2020 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлаар тооцсон нь 2021 онд жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн суурь үзүүлэлт материаллаг дүнтэй буурсан тул шинэчлэн тогтоох шаардлагатай гэж үзсэн.

Аудитыг гүйцэтгэх үе шатанд материаллаг байдлыг 2021 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 1 хувиар буюу 12,651.7 мянган төгрөгөөр шинэчлэн тогтоов.

3.5 САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэнгийн 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 21,190.5 мянган төгрөгөөр буурч, өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан үндсэн хөрөнгийн данс байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

	/мянган төгрөг/		
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Авлага	60,459.3	76,901.2	16,441.9
Урьдчилж гарсан зардал	-	40,985.0	40,985.0

Бараа материал	124,257.8	157,775.4	33,517.6
Үндсэн хөрөнгө	1,948,655.5	1,836,520.6	(112,135.0)
Нийт хөрөнгө	2,133,372.7	2,112,182.1	(21,190.5)
Өр төлбөр	19,473.3	48,936.2	29,462.9
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	2,113,899.4	2,063,245.9	(50,653.4)
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	2,133,372.7	2,112,182.1	(21,190.5)

Дансны үлдэгдэлд гарсан материаллаг дүнтэй дараах өөрчлөлтүүд байна. Үүнд:

- Авлага данс нэмэлт санхүүжилтийн данснаас төвлөрүүлсэн суурь судалгааны зардал 48,936.2 мянган төгрөг, тайлант хугацааны эцэст хэвлэлийн байгууллагуудад шилжүүлсэн 27,965.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэнээс шалтгаалж 16,441.9 мянган төгрөгөөр өссөн;
- Урьдчилгаа данс тайлант хугацааны эцэст шилжүүлсэн суурь судалгааны ажлын зардал 40,985.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн;
- Үндсэн хөрөнгө данс тайлант хугацааны элэгдэлийн зардлаас шалтгаалан 112,135.0 мянган төгрөгөөр буурсан;

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус хүрээлэнгийн 2021 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс 1,316,004.6 мянган төгрөг, үүнээс урсгал зардалд 1,316,004.6 мянган төгрөг зарцуулахаар төлөвлөж төсвийн төслийг дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн.

Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс урсгал зардлыг 286,739.0 мянган төгрөгөөр бууруулан 1,029,265.6 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Төсвийн тодотголоор харуул хамгаалалтын зардлын хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх санхүүжилтийг нэмж тодотгох хүсэлт тавьж шийдвэрлүүлж батлагдсан төсвийг 7,943.9 мянган төгрөгөөр нэмж тодотгосон байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөр 3 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 1,037,209.5 мянган төгрөгийн улсын төсвөөс санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 1,037,209.5 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, урсгал үйл ажиллагаанд 1,028,606.6 мянган төгрөгийг зарцуулж, 8,602.9 мянган төгрөгийг буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

Д/Д	Хөтөлбөр, арга хэмжээний		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
	Код	Нэр				
1	71805	Шинжлэх ухаан, технологи	1,037,209.5	1,028,606.6	8,602.9	99.2

/мянган төгрөг/

1.1	80101	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	983,839.5	975,236.6	8,602.9	99.1
1.2	80219	Харуул, хамгаалалтын зардал	47,850.0	47,850.0	0.0	100.0
1.3	80226	Байр ашиглалтын үйлчилгээ	5,520.0	5,520.0	0.0	100.0

Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэлийн зардлыг 6,304.2 мянган, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардлыг 2,080.4 мянган төгрөгөөр тус тус дутуу зарцуулж, төсвийн нийт гүйцэтгэл 1,028,606.6 мянган төгрөг буюу 99.2 хувьтай байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд суурь судалгааны төслийн санхүүжилтэд 140,043.3 мянган, Хүрээлэнгийн судлаачдын гаргасан ном бүтээлийн борлуулалтын орлогоос 5,555.3 мянган, угсаатны зүйг авран хамгаалах, суурь судалгааны ажлын 80,474.8 мянган, нийт 226,247.4 мянган төгрөгийн орлогыг төвлөрүүлжээ.

Үүнээс бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр хураамжийн зардалд 96,682.3 мянган, цалин нэмэгдэл, НДШ-ийн зардалд 41,380.6 мянган, хангамж бараа материалын зардалд 17,895.5 мянган, томилолтын зардалд 19,447.0 мянга, бараа үйлчилгээний бусад зардалд 1,282.4 мянган төгрөгийг тус тус зарцуулж, 49,559.7 мянган төгрөгийг буцаан төвлөрүүлж 48,936.2 мянган төгрөгийг авлагаар тусгасан байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Тайлант онд Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэнгийн үр дүнгийн талаарх тоон болон чанарын үзүүлэлтэд тусгагдсан хөтөлбөр, арга хэмжээний хэрэгжилт 153.7 хувь, хөтөлбөр, арга хэмжээнд зориулан зарцуулахаар төлөвлөж зарцуулсан төсвийн гүйцэтгэл 99.2 хувийн биелэлттэй буюу төсвийг хэмнэлттэй зарцуулж байгууллагын хүрэх үр дүнд хүрч ажилласан байна.

Хүснэгт 2. Үр дүнгийн талаарх тоон болон чанарын үзүүлэлт

Д/Д	Хөтөлбөр, арга хэмжээний		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
24.5	Код	Нэр				
1	24.5.1	Эрдэм шинжилгээний үндсэн судалгаанд зарцуулах зардлын эзлэх хувь	13.6	13.6	-	100.0
2	24.5.2	Хэвлүүлсэн бүтээлийн тоо	60	130	(70)	216.7
3	24.5.3	Боловсруулсан технологи, бүтээгдэхүүний тоо	18	26	(8)	144.4
Дундаж хувь						153.7

3.8 Аудитын гол асуудал

Дээд шатны төсөв захирагчаас тайлант хугацааны эцэст хэрэгжээгүй байгаа ажлын зардалд санхүүжилт өгөх, зардлын эрх олгох, төсвийн бүлэг дотор зардлын хэтрэлт үүсгэж байгаа зэргийг цаашид анхаарах шаардлагатай байна.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.1, 3.1.2-т хамаарах төсөвт байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар нь 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.4-т тус тус тусгасан мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд ил тод мэдээлэх зохицуулалттай.

Аудитаар тус хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийн давхардал, ач холбогдол, үр нөлөөг харгалзан дараах 10 төрлийн мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулсан эсэхийг хамруулан шалгалаа.

Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэн тайлант онд нийт 1,476,728.3 мянган төгрөгийн 149 мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулахаас 10 мэдээллийг ил тод байршуулаагүй, 292,395.0 мянган төгрөгийн 9 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн зөрчилтэй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Шилэн дансны тухай хуулийн зөрчилд өмнөх онд өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй, зөрчлийг давтан тул албан шаардлага хүргүүлэх.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Хурал зөвлөгөөн зохион байгуулж 18,639.7 мянган төгрөгийн зардал гаргаж үдийн хоол, бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авсан байна.

Энэ нь Засгийн газрын 2021 оны 43-р тогтоолын 1.5-д “салбарын хэмжээнд хийх сургалт, семинар, хурал, зөвлөгөөн болон газар дээрх хяналт-шалгалт зэргийг цахим хэлбэрээр зохион байгуулж, сургалт, семинар, хурал, зөвлөгөөн зэрэг арга хэмжээний болон дотоод албан томилолтын зардлыг хэмнэх”, 1.6. Засгийн газрын шийдвэр гарснаас бусад баяр ёслол, тэмдэглэлт ой, урлагийн наадам, спортын уралдаан тэмцээн, салбарын өдөр, аялал зугаалга зэргийг зохион байгуулахгүй байх” гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Засгийн газрын тогтоолын хэрэгжилтийг хангаж, төсвийг хэмнэлттэй, үр ашигтай байхаар төлөвлөж зарцуулаагүй тул албан шаардлага өгөх.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь Шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй, хурал зөвлөгөөн зохион байгуулсан нь Засгийн газрын 2021 оны 43-р тогтоолын 1.5, 1.6 заалттай тус тус нийцээгүй байна гэж дүгнэлээ.

3.10 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Завсрын аудитаар нийт 363,438.7 мянган төгрөгийн алдаа зөрчилд 8 зөвлөмж өгч жилийн эцсийн аудитаар дахин хянахад 294,621.4 мянган төгрөгийн 5 зөвлөмжийг хэрэгжүүлсэн.

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн шилэн дансны цахим хуудсанд 18 мэдээг хугацаа хоцроож байршуулсан зөрчилд 1 зөвлөмжийн биелэлт 70 хувь, 3,200.5 мянган төгрөгийн 1 зөвлөмжийн хэрэгжилт 100 хувьтай байна.

Хүснэгт-4 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмжийн хэрэгжилт
/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Зөвлөмж	2	3,200.5	2	3,200.5	-	-	85.0
Нийт дүн	2	3,200.5	2	3,200.5	-	-	85.0

Цахим татварын системд худалдан авалтуудыг бүртгэх зөвлөмжийг хэрэгжүүлж шилэн дансны цахим системд мэдээллийг хуулийн хугацаанд мэдээлж хэвших зөвлөмжийн зөрчлийг давтан гаргасан байна.

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Тайлант хугацааны эцэст үүссэн авлага дансны үлдэгдэл, байгууллага дээр ажиллаж хөрөнгийн биет тооллого хийх нөхцөл байдал хязгаарлагдмал байсныг дараагийн тайлант хугацаанд анхаарах нь зүйтэй гэж үзлээ.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 196,803.0 мянган төгрөгийн 7 алдаа зөрчил илэрснээс, 11,250.8 мянган төгрөгийн зөрчилд 2 төлбөрийн акт тогтоож, 68,950.0 мянган төгрөгийн зөрчилд 2 албан шаардлага хүргүүлж, 116,602.2 мянган төгрөгийн алдаа зөрчилд 3 зөвлөмж өгсөн.

Залруулагдаагүй 196,803.0 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил нь тогтоосон материаллаг байдлаас 184,151.3 мянган төгрөгөөр их тул Хязгаарлалттай дүгнэлт өглөө.

4.2 Төлбөрийн акт

Нэр бүхий 20 ажилтны цалин, ээлжийн амралтыг давхардуулан 6,310.8 мянган төгрөгийг олгосон нь Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 79 дүгээр зүйлийн 79.1-д "Ажилтанд жил бүр ээлжийн амралт олгож биеэр эдлүүлнэ", Эрүүл мэнд, Нийгмийн хамгааллын сайдын хамтарсан 2000 оны 166 дугаар тушаалаар батлагдсан "Ээлжийн амралт олгох заавар", -ын 2-д "Ажил олгогч нь бүх ажилтныг ажлын жил бүр ээлжийн амралтаа заавал биеэр эдлэх бололцоогоор хангаж, эдлүүлнэ" гэж заасныг тус тус хэрэгжүүлж ажиллаагүй, тохиолдсон байх, үнэн зөв байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Цалин, ээлжийн амралтын тооцооллыг улирал тутамд хийж, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх. Төлбөрийн акт тогтоох.

Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй, шатахуун авсан баримт, жолоочийн замын хуудасгүй 4,940.0 мянган төгрөгийн шатахуун талоныг зардлаар бүртгэсэн нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.6-д "Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна", 13.7-д "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно" гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, иж бүрэн байх, үнэн зөв байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Бүрдэл хангасан анхан шатны баримтаар гүйлгээ хийж зардлаар бүртгэх, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх. Төлбөрийн акт тогтоох.

4.3 Албан шаардлага

Төсвийн зарцуулаагүй үлдэгдлээс оны эцэст худалдан авалтын гэрээ байгуулж 27,965.0 мянган төгрөгийн авлага үүсгэсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8-д "төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх" гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, үнэн зөв байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Дансны авлагын тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх. Албан шаардлага өгөх.

Байгууллагын нярвын дансанд 12 дугаар сарын 24, 30-ны өдрүүдэд нийт 40,985.0 мянган төгрөгийн шилжүүлж урьдчилгаа дансанд бүртгэсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8-д "төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх" гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, үнэн зөв байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Нэмэлт санхүүжилтийн данснаас тайлант хугацааны эцэст зарцуулаагүй үлдсэн зардлыг улсын төсөвт төвлөрүүлэн авлагаар тусгаж байх, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх. Албан шаардлага өгөх.

4.4 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Үндсэн хөрөнгийн данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Үндсэн хөрөнгийн дансанд 57,525.8 мянган төгрөгийн номыг нэр төрлөөр бүртгээгүй нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.4-т “нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт нь энэ хууль болон санхүүгийн бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг хянах”, 20.2.6-д “эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах” гэж заасныг тус тус хэрэгжүүлж ажиллаагүй, үнэлгээ ба хуваарилалт, үнэн зөв байх гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Үндсэн хөрөнгийн тооллогыг дахин явуулж номыг нэр төрөл, тоо ширхгээр задалж бүртгэх, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх.

2. Бараа материал данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Тайлант хугацааны эцэст 8,659.8 мянган төгрөгийн шатахуун талоны худалдан авалт хийж түлш, шатах тослох материалын дансанд 11,916.9 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарсан нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1.”төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах” гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, үнэн зөв байх гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Тайлант хугацааны эцэст хэмнэлт үүсэх боломжтой зардлыг гаргахгүй байх, төсвийн хөрөнгийг үр ашигтай арвилан хэмнэлттэй зарцуулах, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх.

3. Зардлын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Тайлант хугацааны эцэс буюу 12 дугаар сарын 20-30-ны өдрүүдэд 47,159.5 мянган төгрөгийн ном хэвлүүлэх, өрөөний камер суурилуулалтын зардал гаргасан нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1.”төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах” гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, үнэн зөв байх гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Үйл ажиллагааг зөв төлөвлөх төсвийн хөрөнгийг үр ашигтай арвилан хэмнэлттэй зарцуулах, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Д/д	Байгууллагын нэр	Аудитын код	Алдаа зөрчлийн утга	Тогтоосон акт, албан шаарлага өгсөн зөвлөмжийн утга	Нийт алдаа, зөрчлийн дүн		Үүнээс									
							Залруулга		Акт		Албан шаардлага		Хариуцлага тооцох		Зөвлөмж	
					тоо	Дүн	тоо	Дүн	тоо	Дүн	тоо	дүн	тоо	дүн	Тоо	дүн
Санхүүгийн тайлангийн аудитын асуудлаар																
1	ШАУ-ТУЗХ	АХГ-2022/60/НА-СТА-ТШЗ	Нэр бүхий 20 ажилтны цалин, ээлжийн амралтыг давхардуулан 6,310.8 мянган төгрөгийг олгосон	Цалин, ээлжийн амралтын тооцооллыг улирал тутамд хийж, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх. Төлбөрийн акт тогтоох.	1	6,310.8			1	6,310.8						
2	ШАУ-ТУЗХ	АХГ-2022/60/НА-СТА-ТШЗ	Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй, шатахуун авсан баримт, жолоочийн замын хуудасгүй шатахуун талоныг зардлаар бүртгэсэн	Бүрдэл хангасан анхан шатны баримтаар гүйлгээ хийж зардлаар бүртгэх, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх. Төлбөрийн акт тогтоох.	1	4,940.0			1	4,940.0						
3	ШАУ-ТУЗХ	АХГ-2022/60/НА-СТА-ТШЗ	Байгууллагын нярвын хувийн дансанд 12 дугаар сарын 24, 30-ны өдрүүдэд нийт 40,985.0 мянган төгрөгийн шилжүүлэг хийж Урьдчилгаа дансанд бүртгэсэн	Нэмэлт санхүүжилтийн данснаас тайлант хугацааны эцэст зарцуулаагүй үлдсэн зардлыг улсын төсөвт төвлөрүүлэн авлагаар тусгаж байх, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх. Албан шаардлага өгөх.	1	40,985.0					1	40,985.0				
4	ШАУ-ТУЗХ	АХГ-2022/60/НА-СТА-ТШЗ	Тайлант хугацааны эцэст худалдан авалтын гэрээ байгуулж 27,965.0 мянган төгрөгийн авлага үүсгэсэн.	Дансны авлагын тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх. Албан шаардлага өгөх.	1	27,965.0					1	27,965.0				
5	ШАУ-ТУЗХ	АХГ-2022/60/НА-СТА-ТШЗ	Үндсэн хөрөнгийн дансанд 57,525.8 мянган төгрөгийн номыг нэр төрлөөр бүртгээгүй	Үндсэн хөрөнгийн тооллогыг дахин явуулж номыг нэр төрөл, тоо ширхгээр задалж бүртгэх	1	57,525.8								1.0	57,525.8	

Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэнгийн 2021 оны
санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

				зөрчлийг давтан гаргахгүй байх												
6	ШАУ-ТУЗХ	АХГ-2022/60/НА-СТА-ТШЗ	Тайлант хугацааны эцэст 8,659.8 мянган төгрөгийн шатахуун талоны худалдан авалт хийж түлш, шатах тослох материалын дансанд 11,916.9 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарсан	Тайлант хугацааны эцэст хэмнэлт үүсэх боломжтой зардлыг гаргахгүй байх, төсвийн хөрөнгийг үр ашигтай арвилан хэмнэлттэй зарцуулах, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх.	1	11,916.9								1	11,916.9	
7	ШАУ-ТУЗХ	АХГ-2022/60/НА-СТА-ТШЗ	Тайлант хугацааны эцэс буюу 12 дугаар сарын 20-ны өдрүүдэд 47,159.5 мянган төгрөгийн ном хэвлүүлэх зардал, өрөөний камер суурилуулалтын зардал гаргасан	Үйл ажиллагааг зөв төлөвлөх төсвийн хөрөнгийг үр ашигтай арвилан хэмнэлттэй зарцуулах, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх	1	47,159.5								1	47,159.5	
Санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн					7	196,803.0	-	-	2	11,250.8	2	68,950.0	-	-	3	116,602.2
Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал																
1	ШАУ-ТУЗХ	АХГ-2022/60/НА-СТА-ТШЗ	14 мэдээллийг ил тод байршуулаагүй, 292,395.0 мянган төгрөгийн 9 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн зөрчилтэй байна.	Шилэн дансны тухай хуулийн зөрчилд өмнөх онд өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй, зөрчлийг давтан гаргасан тул албан шаардага өгөх.	1	292,395.0					1	292,395.0				
2	ШАУ-ТУЗХ	АХГ-2022/60/НА-СТА-ТШЗ	Хурал зөвлөгөөн зохион байгуулан 18,639.7 мянган төгрөгийн зардал гаргаж үдийн хоол, бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авсан байна.	Засгийн газрын тогтоолын хэрэгжилтийг хангаж, төсвийг хэмнэлттэй, үр ашигтай байхаар төлөвлөж зарцуулаагүй тул албан шаардлага өгөх.	1	18,639.7					1	18,639.7				
Нийцлийн аудитын дүн					2	311,034.7	-	-	-	-	2	311,034.7	-	-	-	-
Нийт дүн					9	507,837.7	-	-	2	11,250.8	4	379,984.7	-	-	3	116,602.2

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АКТ

2022 оны 02 дугаар сарын 25 № 08/А0150058

Улаанбаатар хот

АХГ-2022/60/НА-СТЯ-ТМЗ

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэнгийн 2021 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчлүүд илэрлээ. Үүнд:

Нэр бүхий 20 ажилтанд цалин, ээлжийн амралтын олговрыг давхардуулж 6,310,800.00 (зургаан сая гурван зуун арван мянга найман зуун) төгрөгийг илүү олгосон.

Энэ нь Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 79 дүгээр зүйлийн 79.1 "Ажилтанд жил бүр ээлжийн амралт олгож биеэр эдлүүлнэ", Эрүүл мэнд нийгэм хамгааллын сайдын 2000 оны 166 дугаар тушаалаар батлагдсан "Ээлжийн амралт олгох заавар"-ын 13 "Ажил олгогч нь ажилтан ажлаас халагдахаас бусад тохиолдолд болон хууль тогтоомжид өөрөөр заагаагүй бол биеэр эдлүүлээгүй амралтын оронд мөнгөн олговор олгож болохгүй", гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 "Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно.", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.3-д заасныг үндэслэн **ТОГТООХ** нь:

1. Илүү олгосон 6,310,800.00 (зургаан сая гурван зуун арван мянга найман зуун) төгрөгийг буруутай албан тушаалтнаар төлүүлж, Үндэсний аудитын газрын Төрийн сан банкин дахь Аудитын шалгалтын орлогын 100900000601 тоот дансанд төвлөрүүлэх;
2. Актын биелэлтийг 2022 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэхийг Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэнгийн захирал Ц.Цэрэндорж, нягтлан бодогч О.Баярсайхан нарт хариуцуулав.

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
"УВАА УУЛ АУДИТ" ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ,
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Б.СЭРЖМЯДАГ

Ч.МӨНХТУЯА

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр,
Утас 51-264230

\\10.10.10.20\hcnig_kherag\Akt\2022\0225 Auditin 1 Gamr-12.Docx

001030050

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АКТ

2022 оны 02 дугаар сарын 25 № 29/А0150058

Улаанбаатар хот

АХГ-2022/60/НА-СТА-ТМЗ

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд, Төсвийн тухай хуулийн 8.9.1-д заасны дагуу Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэнгийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Анхан шатны баримт, жолоочийн замын хуудасгүй 4,940,000.00 (дөрвөн сая есөн зуун дөчин мянган) төгрөгийг зардлаар бүртгэсэн;

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.6 "Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна", 13.7 "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 "Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно.", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.3-д заасныг үндэслэн **ТОГТООХ нь:**

1. Анхан шатны баримтгүй бүртгэсэн 4,940,000.00 (дөрвөн сая есөн зуун дөчин мянган) төгрөгийг тус тус буруутай албан тушаалтнаар төлүүлж, Үндэсний аудитын газрын Төрийн сан банканд дахь Аудитын шалгалтын орлогын 100900000601 тоот дансанд төвлөрүүлэх,
2. Актын биелэлтийг 2022 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газар-т ирүүлэхийг Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэнгийн захирал Ц.Цэрэндорж, нягтлан бодогч О.Баярсайхан нарт хариуцуулав.

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
УВАА УУЛ АУДИТ ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ,
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Б.СЭРЖМЯДАГ
Ч.МӨНХТУЯА

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 02 дугаар сарын 25 № 202/А0150058

Улаанбаатар хот

АХГ-2022/60/НН-СТН-ТЧЗ
Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд, Төсвийн тухай хуулийн 8.9.1-д заасны дагуу Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэнгийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Байгууллагын нярвын дансанд 12 дугаар сард нийт 40,985,000,00 (дөчин сая есөн зуун наян таван мянган) төгрөгийн шилжүүлж урьдчилж гарсан зардал дансанд бүртгэсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 6.4.8 "төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх", Засгийн газрын 2015 оны 24 дүгээр "Төрийн сангийн үйл ажиллагааны журам" тогтоолын 3.1. "Төсвийн тухай хуулийн 7.7, 44.6-г үндэслэн төсвийн жил дуусахад улсын төсвийн байгууллагын зарцуулаагүй дансны үлдэгдлийг улсын төсвийн дансанд, орон нутгийн төсвийн байгууллагын үлдэгдлийг тухайн орон нутгийн төсвийн дансанд, нийгмийн даатгалын төсвийн байгууллагын зарцуулаагүй дансны үлдэгдлийг нийгмийн даатгалын сангийн төсвийн дансанд оны сүүлийн ажлын өдрийн банк хоорондын сүлжээгээр хамгийн сүүлийн орлого татсаны дараа төрийн сангууд шууд татан төвлөрүүлнэ" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө." Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Төсвийн зарцуулаагүй үлдэгдлийг оны эцэст дэмжих баримтгүй хувийн дансанд шилжүүлэхгүй байх, биелэлтийг 2022 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэнгийн захирал Ц.Цэрэндорж, нягтлан бодогч О.Баярсайхан нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:
АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
УВАА УУЛ АУДИТ ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ,
АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ

Б.СЭРЖМЯДАГ

Ч.МӨНХТУЯА

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр,
Утас 51-264730

110.10.10.20\Michig_Kharag\Alban_Shaardlaga\2022\0225_Auditin_2_Gazar-200.Docx

0010800644

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 02 дугаар сарын 25

№ 35/А0150058

Улаанбаатар хот

АХГ- 2022/60/НА-СТА-ТЦЗ

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэнгийн 2021 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Тайлант хугацааны эцэст худалдан авалтын гэрээ байгуулж 27,965,000.00 (хорин долоон сая есөн зуун жаран таван мянган) төгрөгийн авлага үүсгэсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 "төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх." гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтаны албан шаардлага өгнө." Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх, биелэлтийг 2022 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газар¹ т ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэнгийн захирал Ц.Цэрэндорж, нягтлан бодогч О.Баярсайхан нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
"УВАА УУЛ АУДИТ" ХХК-ийн ЗАХИРАЛ,
АУДИТОР

Ц НАРАНЧИМЭГ
Б СЭРЖМЯДАГ
Ч МӨНХТУЯА

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 02 дугаар сарын 25 № 201/А.0150058

Улаанбаатар хот

АХГ-2022/60/МХ-СТА-ТМБ

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд, Төсвийн тухай хуулийн 8.9.1-д заасны дагуу Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэнгийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Байгууллагын шилэн дансанд байршуулбал зохих 149 мэдээллээс 9 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан, ил тод байршуулах 10 мэдээллийг байршуулаагүй байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3 "Тогтсон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх", 4.1.4 "хуулийн дагуу нууцад хамааруулснаас бусад бүх мэдээлэл нээлттэй байх." гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө." Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Шилэн дансны тухай хуулийг хэрэгжүүлж мэдээллийг ил тод, цаг хугацаанд нь бүрэн байршуулж байх, биелэлтийг 2022 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэнгийн захирал Ц.Цэрэндорж, нягтлан бодогч О.Баярсайхан нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
УВАА УУЛ АУДИТ ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ,
АУДИТОР

Б.СЭРЖМЯДАГ

Ч.МӨНХТУЯА

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 02 дугаар сарын 25 № 205/А0150058

Улаанбаатар хот

АХГ-2022/60/НА-ЦТЛ-ТЧУС

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд, Төсвийн тухай хуулийн 8.9.1-д заасны дагуу Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэнгийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Хурал, зөвлөгөөн зохион байгуулж 18,639,700.00 төгрөгийн зардал гаргаж үдийн хоол бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авсан байна.

Энэ нь Засгийн газрын 2021 оны 43 дугаар тогтоолын 1.5 "салбарын хэмжээнд хийх сургалт, семинар, хурал, зөвлөгөөн болон газар дээрх хяналт-шалгалт зэргийг цахим хэлбэрээр зохион байгуулж, сургалт, семинар, хурал, зөвлөгөөн зэрэг арга хэмжээний болон дотоод албан томилолтын зардлыг хэмнэх", 1.6.Засгийн газрын шийдвэр гарснаас бусад баяр ёслол, тэмдэглэлт ой, урлагийн наадам, спортын уралдаан тэмцээн, салбарын өдөр, аялал зугаалга зэргийг зохион байгуулахгүй байх" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгаагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө. Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй зарцуулж, зориулалт бус зардал гаргахгүй байх, биелэлтийг 2022 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газар¹ т ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэнгийн захирал Ц.Цэрэндорж, нягтлан бодогч О.Баярсайхан нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
УВАА УУЛ АУДИТ ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ,
АУДИТОР

Б.СЭРЖМЯДАГ

Ч.МӨНХТУЯА

